

Oponentský posudek bakalářské práce

Vliv sociálního prostředí na průběh poruch příjmu potravy

Autorka: Dominika Pospíšilová

Vedoucí práce: Mgr. Eva Richterová, Ph.D.

FHS UK, Praha 2020

Tématem bakalářské práce je subjektivní vliv sociálního prostředí na průběh poruch příjmu potravy. Cílem kvalitativního výzkumného šetření je získání informací o ženách, které trpí nebo trpěly jednou z forem poruch příjmu potravy, jak tyto ženy vnímají roli svého sociálního prostředí při vzniku, udržování a léčbě nemoci. Teoretická část se zabývá historií PPP, jejich vymezením a faktory (biologickými, psychosociálními, sociokulturními), které se na vzniku onemocnění mohou podílet, ať už v rovině etiologie, průběhu či léčby. Teoretická část je psána čtivě, čerpá z řady zahraničních i domácích zdrojů, opírá se o empirická zjištění, které autorka umně kompiluje. Třídění faktorů považuji za originální, ačkoliv bych asi větší pozornost věnovala i dalším sociálním jevům, jakými jsou vrstevnická skupina či aktuální sociokulturní diskurs PPP.

Cílem výzkumného šetření bylo zjištění, jak se proměňuje role sociálního prostředí během celého průběhu onemocnění z pohledu žen, které mají s PPP zkušenost. Autorka se úzce zaměřuje na porozumění tomu, jak ženy vnímají vliv svého blízkého okolí na rozvoj či průběh nemoci. Ve výzkumném šetření směřovala k zodpovězení výzkumné otázky: Jak ženy vnímají roli svého sociálního prostředí při vzniku, udržování a léčbě nemoci. Autorka zvolila kvalitativní přístup a pro sběr dat techniku polostrukturovaného rozhovoru. Rozhovory (online i F2F) byly realizovány se 7 ženami trpícími PPP, které autorka oslovovala a získávala formou sněhové koule. Metoda je transparentně popsána, výhrady bych měla ke scénáři, kde část otázek je spíše kvantitativní, ale především mi chybí otázky právě na subjektivní vliv jednotlivých sociálních skupin a aktérů na nemoc, její etiologii, průběh a léčbu. Ze získaných odpovědí autorka na sociální vliv jen usuzuje, ačkoliv se mohla zeptat přímo. Ve scénáři, podle mě, klíčové otázky chybí. Možná proto analýza ani nemohla jít k jádru řešení výzkumné otázky, autorka obšlapává terén, ale ke konkrétním odpovědím či prožívání vlivu druhých a sociálního okolí se dostává zřídka, například když analyzuje výpovědi o sociální opoře nemocných žen. Jinak se, podle mého názoru výpovědi neliší od jiných žen, u kterých ale PPP nepropukla (stres, trauma v dětství, poznámky na jídelní návyky či postavu, šikana, rozbroje se sourozenci ad.).

Autorka akcentuje vynořené téma společného stravování v souvislosti s PPP: zde by se možná vyplatilo problematiku prozkoumat do větší hloubky, stejně jako téma chválení a důvěry, kterou v práci jen okrajově zmiňuje.

Formálně je práce zpracována s běžným počtem chyb, např. neúplně zapsaných referencí (Dancyger et al., 2005; Rorty a Yager, 1999 ad.) či pravopisných překlepů.

Celkově je práce celkem pěkná, ačkoliv se domnívám, že právě odpověď na výzkumnou otázku si autorka nechala uniknout a na výsledky usuzuje jen zprostředkovaně. Cíle práce (Jak ženy vnímají roli svého sociálního prostředí při vzniku, udržování a léčbě nemoci) tak byly naplněny jen částečnou odpovědí. Přesto považuji práci za zdařilou a s ohledem na průběh obhajoby navrhuji velmi dobré hodnocení.

V Praze dne 29. 08. 2020

.....
Doc. PhDr. Iva Poláčková Šolcová, Ph.D.